

Valsts izglītības
satura centrs

Mācību satura un pieejas piedāvājums: aktualitātes, sabiedriskā apspriešana

LPS,
2018.gada 17.aprīlī

Valsts izglītības
satura centrs

GUNTARS CATLAKS,

VISC vadītājs

Valsts izglītības
satura centrs

Daudzviet pasaulē un arī Latvijā izpratne par to, kādas zināšanas un prasmes būs nepieciešamas nākotnes sabiedrībā, mainās.

Izglītības loma mainās –
no skolas tiek sagaidīts cits rezultāts:
skolēna lietpratība jeb kompetence.

Valsts izglītības
satura centrs

Pirmo reizi mācību saturs pārskatīts vienotā sistēmā un pēctecīgi visās izglītības pakāpēs – sākot no pusotra gada vecuma pirmsskolā līdz 12.klasei.

Formulēti sasniedzamie rezultāti skolēnam septiņās mācību jomās, beidzot pirmsskolu, 3., 6., un 9.klasi.

Sagatavots priekšlikums izglītības satura plānošanas principiem vidējā izglītībā.

Valsts izglītības
satura centrs

Satura piedāvājums ir 300 ekspertu – skolotāju, augstskolu mācībspēku, izglītības jomas speciālistu – darba rezultāts. Visi ir praktizējoši pedagogi.

Satura izstrādē iesaistīts unikāls Latvijas pedagogu loks – ap 300 ekspertu praktiķu | pilotskolās – ap 2000 skolotāju.

Valsts izglītības
satura centrs

Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts

Uz šī dokumenta pamata **apstiprināšanai Ministru kabinetā (MK)**
iesniegs:

pirmsskolas izglītības vadlīnijas,
pamatizglītības standartu un
vispārējās vidējās izglītības standartu.

MK noteikumi noteiks, **kādas prasmes, zināšanas un attieksmes jāiemācās bērniem un jauniešiem**, beidzot pirmsskolu, 3., 6., 9. un 12. klasi.

Veids, kā rezultātu sasniegt, būs katras skolas un skolotāja izvēle un atbildība.

Atbilstoši satura ietvarā aprakstītajiem mūsdienīgas lietpratības izglītības mērķiem skolas varēs patstāvīgi plānot, kā tieši sasniegt skolēniem izvirzītos mērķus atbilstoši savu skolēnu vajadzībām un vietējai situācijai.

Valsts izglītības
satura centrs

Izglītības pakāpju lomas

Pirmsskola

Likt pamatus skolēnu caurviju prasmēm, kuras tālāk jau lietot darbībā daudzveidīgās cilvēka darbības jomās.

Pamatskola

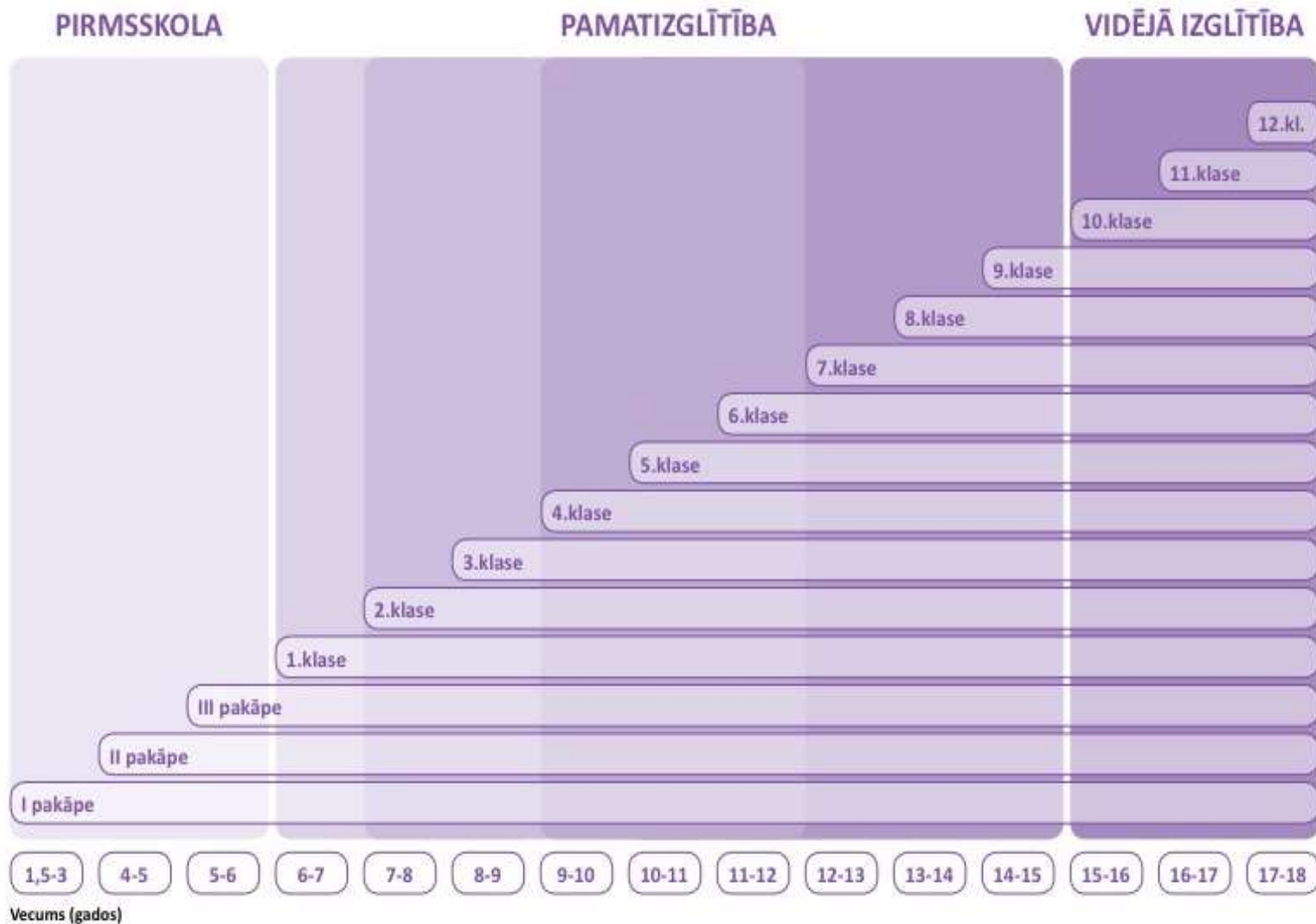
Jāapgūst pamatprasmes daudzveidīgās cilvēka darbības jomās, caurviju prasmes, ieradumi, lai varētu tālāk mācīties visu mūžu, lai skolēni saprastu, ko darīs tālāk savā izglītībā.

Vidusskola

Individuāla iedziļināšanās atbilstoši mērķiem, vispirms vēlreiz padziļinot un vispārinot pamatus (10. klase), tad mācoties dziļāk, šaurākā jomu lokā (11./12. klase).

Valsts izglītības
satura centrs

Skolēnu vecums vispārējās izglītības pakāpēs.

Valsts izglītības
satura centrs

VISC priekšlikumi:

- nenoteikt mācību stundu skaitu nedēļas ietvaros katrā mācību priekšmetā, bet izglītības posmā (3 gados);
- skolām iespēja plānot stundu skaitu nedēļā katrā priekšmetā;
- Atteikties no 40 min stundas kā vienīgās mācību formas līdz 6. klasei; iespējas izmantot daudzveidīgas mācību darba organizācijas formas vecākajās klasēs;
- lielāka skolas patstāvība mācību satura organizācijas plānošanā, saglabājot atbildību par noteiktajiem skolēna sasniedzamajiem rezultātiem.

Valsts izglītības
satura centrs

Jomas un mācību priekšmeti/moduļi pamatizglītībā

Proj

Mācību joma	MĀCĪBU PRIEKŠMETI / MODUĻI
Valodu	Latviešu valoda Mazākumtautību valoda Svešvaloda 1, 2
Sociālā un pilsoniskā	Sociālās zinības Sociālās zinības un vēsture Latvijas un pasaules vēsture
Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā	Vizuālā māksla Mūzika Literatūra Drāma (izpildītājmāksla)
Dabaszinātņu	Dabaszinības Fizika Ķīmija Bioloģija Ģeogrāfija
Matemātikas	Matemātika
Tehnoloģiju	Tehnoloģijas Inženierzinības Dizains un tehnoloģijas Datorika
Veselības un fiziskās aktivitātes	Sports Starppriekšmetu moduļi: veselība, drošība u.c.

Valsts izglītības
saturs centrs

Vispārējā vidējā izglītība

Projekts

Mācību joma	VIDUSSKOLA (pamatlīmenis)	VIDUSSKOLA (optimālais)	VIDUSSKOLA (augstākais)
Valodu	Latviešu valoda un literatūra	Latviešu valoda un literatūra	Latviešu valoda padziļinātā līmenī (piemēram, radošā rakstīšana; latviešu valoda un tehnoloģijas.)
	Svešvaloda 1	Svešvaloda 1	Svešvaloda 1, 2; CLIL; Akadēmiskā valoda
	Svešvaloda 2	Svešvaloda 2	
Sociālā un pilsoniskā	Sociālās zinības un vēsture (tiesības, politika, ekonomika, filozofija, religija, psiholoģija, vēsture)	Vēsture un humanitārās studijas (vēsture, filozofija, reliģija, psiholoģija)	Vēsture un humanitārās studijas (vēsture, filozofija, reliģija, psiholoģija)
		Vēsture un sociālās studijas (vēsture, politika, tiesības, filozofija)	Vēsture un sociālās studijas (vēsture, politika, tiesības, filozofija)
		Sociālās un ekonomikas studijas (ekonomika, politika, tiesības, ģeogrāfija)	Sociālās un ekonomikas studijas (ekonomika, politika, tiesības, ģeogrāfija)
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā	Māksla (vizuālā māksla, mūzika, drāma)	Kultūras studijas un māksla (kultūras studijas un izvēle: mūzika, drāma, vizuālā māksla)	Kultūras studijas
	Kultūras studijas		
Dabaszinātņu	Fizika	Fizika	Fizika
	Ķīmija	Ķīmija	Ķīmija
	Bioloģija	Bioloģija	Bioloģija
	Ģeogrāfija		
	Dabaszinības		
Matemātikas	Matemātika	Matemātika	Matemātika, t. sk. matemātiskā analīze
Tehnoloģiju	Tehnoloģijas	Tehnoloģijas padziļinātā līmenī (piemēram, elektronika, robotika, inženierzinības, programmēšana u.c.)	Tehnoloģijas padziļinātā līmenī (piemēram, elektronika, robotika, inženierzinības, programmēšana u.c.)
Veselības un fiziskā aktivitātes	Sports / veselība/drošība*	Sports/veselība/drošība*	Sports/veselība/drošība*

*Var aizstāt ar Valsts aizsardzības mācību vai citiem priekšmetiem, kas ietver jomas sasniedzamos rezultātus.

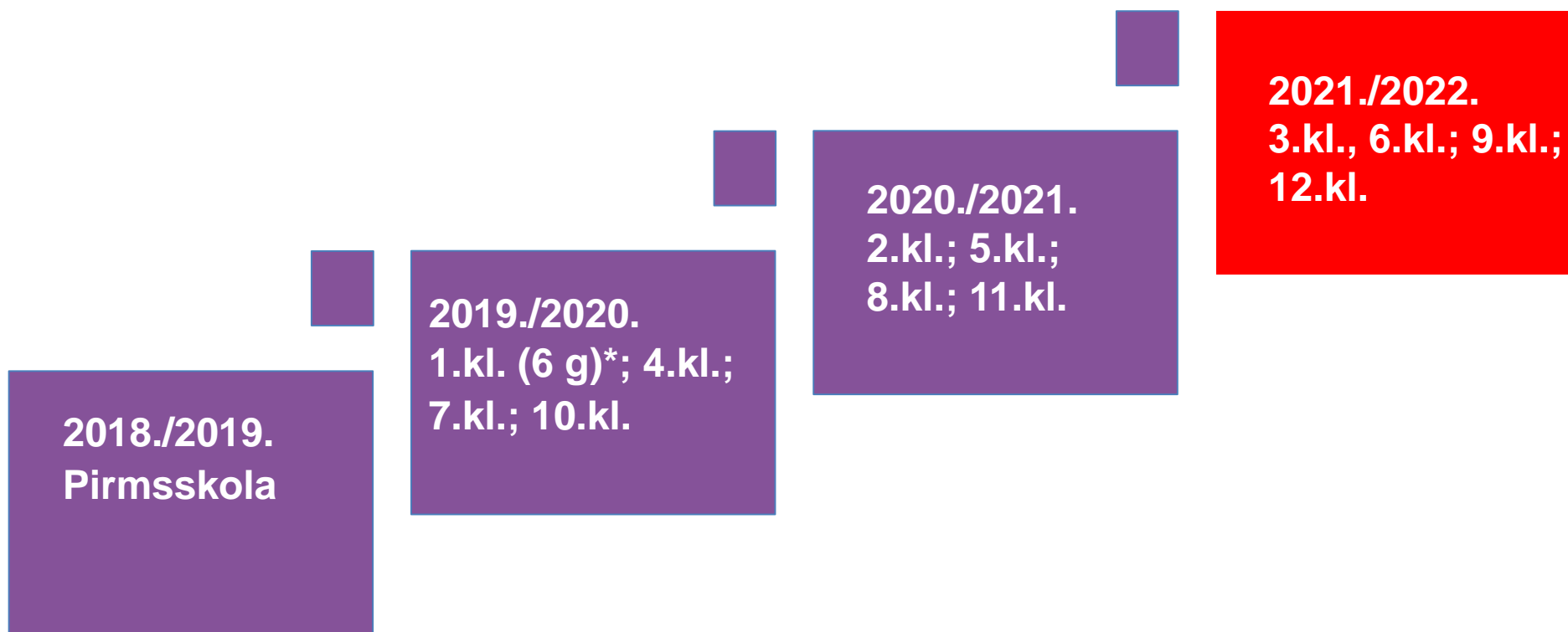

Valsts izglītības
satura centrs

OBLIGĀTIE PĀRBAUDĪJUMI PĒC 5 GADIEM: NOVĒRTĒT VĒRTĪGO

9.klašu un 12.klašu beidzējiem obligāti jaunie pārbaudījumi no 2021./2022.gada. Projekts veidos 20 diagnosticējošos darbus - skolas un skolotāja instrumentus skolēnu progresu mērīšanai. Pamatizglītības noslēgumā skolēni kārto valsts pārbaudes darbus, lai iegūtu apliecinājumu par izglītības standartā noteikto pamatprasību obligātā mācību satura apguves līmeni kopumā un jo īpaši: latviešu valodā, vēsturē, matemātikā un svešvalodā. Pārbaudes darbu forma var būt kombinēts pārbaudes darbs un/vai eksāmens. Valsts pārbaudes darba neatņemama sastāvdaļa ir mācību gada laikā veikts projekta darbs. Lai iegūtu atestātu par vidējo izglītību, skolēni kārto eksāmenus: latviešu valodā, svešvalodā, matemātikā un izvēlētajos priekšmetos atbilstoši apguves līmenim.

Jauno mācību saturu ieviesīs pakāpeniski

Sabiedriskā apspriešana

Projekts skaitļos

**5 gadi – izstrāde, ieviešana
2016 – 2021**

**2000+ profesionālu darba
stundu izstrādē**

**300+
profesionāļu
iesaiste satura izstrādē**

**83 mācību un metodiskie līdzekļi
20 diagnosticējoši darbi
3 eksāmeni**

**6000 pedagogu
profesionālā pilnveide, t.sk.
visu skolu vadības komandu
mācības**

**800+ semināri, 10 konferences
640 pasākumi aprobācijas skolās**

Budžets 13 960 884 €
t. sk. ESF finansējums: 11 866 751€
valsts līdzfinansējums: 2 094 133 €

Sabiedriskā apspriešana

Septembris, 2017 – 1. februāris, 2018

<p>IZSLUDINĀŠANA</p> <p><i>Pirmsskolas, skolas, augstskolas, pedagogu profesionālās asociācijas, darba devēju asociācijas u.tml.</i></p> <p>visc@visc.gov.lv Ikviens interesents: www.skola2030.lv</p>	<p>APROBĀCIJAS SEMINĀRI PILOTSKOLĀM</p> <p><i>Semināri apmēram 1000 skolotājiem: skaidrots saturs, nodotas aprobācijai mācību priekšmetu mācību programmas.</i></p>	<p>SEMINĀRI PILOTSKOLU VADĪBAS KOMANDĀM PAR MĀCĪBU DARBA ORGANIZĀCIJU</p>	<p>SEMINĀRI MĀCĪBU JOMU KOORDINATORIEM</p> <p><i>8 semināri – 7 jomās un pirmsskolai / sākumskolai</i> <i>Skaidrots saturs, tā izamiņas to skolu pārstāvjiem, kuras nav iesaistītas aprobācijā. Piedalījās vairāk nekā 1000 pedagogu.</i></p>	<p>ATVĒRTO DURVJU DIENAS IZGLĪTĪBAS JOMAS VADĪTĀJIEM, PĀRSTĀVJIEM PAŠVALDĪBĀS</p> <p><i>4 atvērto durvju dienu pasākumi.</i></p>	<p>INDIVIDUĀLAS TIKŠANĀS, DISKUSIJU FORUMI</p> <p><i>7 diskusiju forumi: 22. – 31. janvāris.</i></p>
---	--	--	--	---	---

SEPT
2017

OKT
2017

NOV, DEC
2017

NOV
2017

DEC
2017

DEC'17
JAN '18

Organizācijas, kas iesniedza priekšlikumus sabiedriskajā apspriešanā

Latviešu valodas un literatūras skolotāju asociācija / Biedrība “Papardes zieds” / Kultūras ministrija / Kultūras pedagogu biedrība / Latvijas ģeogrāfu biedrība / Latvijas informātikas skolotāju asociācija / Latvijas Pedagogu dome / Latvijas Pašvaldību savienība / Latvijas Universitāte / Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes Mājturības un tehnoloģiju, mājsaimniecības skolotāju apakšprogrammas docētāji / Latvijas Apvienotā Metodistu baznīca / Latvijas Pilsoniskā alianse / Meža nozare / SOS Bērnu ciemati / Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija / Biedrība “Vecāku Alianse” / Veselības ministrija / Vēstures skolotāju biedrība / NEPLP / Latvijas Banka u.c.

Saņemtie priekšlikumi, temati

- **Skolotāja darba laiks:**

- uzskata, ka kontaktstundas jābūt $\frac{1}{2}$ no skolotāja apmaksātajām stundām, pārējais laiks – lai sagatavotos.

- **Ierosinājumi par saturu konkrētās jomās vai jautājumos**, t.sk. seksuālā un reprodūktīvā veselība, medijpratība, dažādu mākslas jomu proporcionalitāte, teorija un prakse, praktiskā muzicēšana, kompetence tautsaimniecībā, ģeogrāfijas iedalījums, pilsoniskā līdzdalība u.c.

- Komentāri **par mācību darba organizāciju**, to skaitā – par stundu noteikšanu uz 3 gadiem, par stundu skaitu/dalījumu starp mācību jomām/priekšmetiem u.c.

Šajā mācību gadā skolām un pirmsskolām Latvijā saistībā ar jauno mācību saturu un pieeju neviena pārmaiņa nav obligāta.

Šis ir laiks, kad ikvienai skolai ļauts pilnvērtīgi sagatavoties, izmantojot ikvienu sniegto atbalstu – vadības mācības, seminārus, labākās prakses piemēru prezentācijas u.c.

Atbalsts skolām un skolotājiem

Atbalsts skolām un skolotājiem projektā

2016. gada 17. oktobris – 2021. gada 16. oktobris

Mācību satura izstrāde un aprobācija

Standarti, vadlīnijas, mācību programmas, mācību un metodiskie līdzekļi, t.sk. bērniem ar speciālām vajadzībām, diagnostikas instrumenti.

Pedagogu profesionālā pilnveide, atbalsta materiāli skolotājiem

Pedagogu profesionālā pilnveide 6000 pedagogiem - 100 aprobācijas izglītības iestādēs; mācības visu izglītības iestāžu vadības komandām. Atbalsta materiālu skolotājiem izstrāde – mācību priekšmetu programmas, mācību materiālu piemēri, metodiskie materiāli, e-mācību moduļi, semināri.

Labvēlīgu priekšnoteikumu radīšana mācību satura ieviešanai

Mācību materiālu vietnes izveide, pieejas skaidrošana sadarbībā ar augstskolām, pašvaldībām, reģionālie ieviešanas semināri, konferences, u.c.

Atbalsta materiāli skolotājam

Mācību priekšmetu programmas (paraugi)	Mācību līdzekļu paraugi skolēnam (katrā tematā) + bērniem ar speciālām vajadzībām.	Metodiskie materiāli (un e-mācību moduļi)	Diagnosticējošo darbu apraksti
<i>Detalizētas, iekļauj skolēna darbību līdz stundas līmenim</i>	<i>Nozīmīgāko mācību līdzekļu komplekts katrā tematā, katrā mācību priekšmetā. T.sk. temata atsegums skolēnam, materiāli mācību procesa vizualizācijai, vingrināšanās uzdevumi, mācību aktivitātes un mācīšanās stratēģijas, vārdnīca un materiāli vērtēšanai.</i>	<i>Vadlīnijas un ieteikumi mācību un vērtēšanas plānošanai, mācību pieejas īstenošanai, paņēmieni un piemēri caurviju prasmju attīstībai, vērtībizglītībai, starppriekšmetu moduļu īstenošanai u.tml.</i>	<i>Skaidrojums par darbu mērķi, sasniedzamajiem rezultātiem, kas tiks vērtēti, uzdevumu veidiem, rezultātu izmantošanu mācību darba uzlabošanai.</i>

Izaicinājumi mācību satura un pieejas ieviešanai

- Resursi mācību procesa īstenošanai (piem., muzicēšanai, dizainam un tehnoloģijām, daudzveidīgu mācību līdzekļu iegādei, mācību ekskursijām/kultūras pasākumu apmeklējumam u.tml.).
- Juridiskās normas (piem., pašlaik noteikts stundu skaits mācību priekšmetā nedēļā).
- Skolotāju darba samaksas principi (laiks plānošanai un sadarbībai; individuāls atbalsts patstāvīgam darbam pēc stundām; kustību/āra pauzes u.tml.).
- Ilgtspējīga un mērķtiecīga skolotāju profesionālās pilnveides infrastruktūra.

PALDIES!

Izglītības un zinātnes
ministrija

PAMATIZGLĪTĪBAS APGUVĒ NO 6 GADU VECUMA

1.klase 6 un 7 gadus veciem bērniem

Galvenais pārmaiņu mērķis: **sekmēt, lai bērni būtu gudrāki un prasmīgāki par mūsu paaudzi!**

Pārmaiņu ieviešana: **samērīga, līdzsvarota un pietiekami elastīga pāreja uz pamatizglītības apguvi, sākot no 6 gadu vecuma.**

Šobrīd 1.klasē **vienlaicīgi mācās 6, 7 un 8 gadus veci bērni.**

Šobrīd 92% sešgadnieku **2 gadus pēc kārtas apgūst līdzīgu saturu** (bērnudārza pēdējā gadā, sākumskolas pirmajā gadā).

20 un 19 gadus veciem jauniešiem samazinās motivācija mācīties skolā. Vispārīzglītojošās skolās organizētais mācību process nenodrošina šāda vecuma jauniešu vajadzības.

Pamatizglītības apguvi bērns 6 gadu vecumā var uzsākt **tajā izglītības iestādē, kur apgūta pirmsskolas obligātā izglītība.**

Sešgadnieka mācību vide jābūt **atbilstoši bērnu mācīšanās vajadzībām.**

1.klasē apgūstamais mācību saturs un **metodika ir atbilstoši 6 un 7 gadu vecumā apgūstamam obligātajam pirmsskolas izglītības saturam.**

Izglītības un zinātnes
ministrija

PAMATIZGLĪTĪBAS APGUVĒ NO 6 GADU VECUMA

Mīti

Sešgadnieki tiks mācīti pēc septiņus
gadus veco bērnu programmām

Sešgadnieki vēl nav gatavi
sēsties skolas solā

Bērni visu dienu pavadīs sēžot
skolas solā

Vecākiem bērni būs no skolas jāizņem līdz
pusdienas laikam

Pamatizglītības ieguvi bērnam obligāti jāsāk
no 6 gadu vecuma

Realitāte

1. klasē apgūstamais mācību saturs un metodika ir atbilstošs 6 gadu vecumā
apgūstāmajam saturam

Sešgadnieki un arī jaunāki bērni mācās atbilstošā vidē, izmantojot piemērotas
mācību metodes

Sešgadnieku mācību videi ir daudzveidīga, paredzot vietu un laiku arī kustī-
bu aktivitātēm, tai skaitā pastaigām ārā

Sešgadniekiem būs iespēja lietderīgi pavadīt laiku izglītības iestādē arī pēc
mācību stundām, piemēram, apmeklēt interešu izglītības pulciņu un valsts
apmaksātas pagarinātās dienas grupas

Arī turpmāk būs iespēja izvēlēties pamatizglītības ieguvi sākt no
6 vai 7 gadu vecuma

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības un zinātnes
ministrija

PAMATIZGLĪTĪBAS APGUVĒ NO 6 GADU VECUMA

Sešgadnieka mācību videi jābūt

MAINĪGAI

Daudzfunkcionalitāte. Fiziskā mācību vide ir pārveidojama no statiskas un nemainīgas mācību vides uz transformējamu, reālas dzīves problēmsituāciju risināšanai un pašvadītas mācīšanās nostiprināšanai piemērotu mācību vidi, kurā izglītojamie var strādāt gan individuāli, gan grupās.

IZZINOŠAI

Mācību centri vai tematiskās zonas. Mācību telpu var iekārtot dažādi, tomēr jāparedz daudzveidīgas iespējas izglītojamā individuālai darbībai. Ieteicams telpā iekārtot dažādām aktivitātēm paredzētus centrus. Tās var būt mācību jomām atbilstošas zonas, kurās izvietoti ar konkrēto mācību jomu saistīti mācību līdzekļi un materiāli.

DROŠAI

Drošība. Mācību videi jābūt fiziski drošai un pārraugāmai: visiem bērniem paredzētajiem mācību līdzekļiem un materiāliem jāatrodas ērti pieejamās un viegli aizsniēdzamās vietās. Mācību vides iekārtošanā piedalās bērni.

PĒTĪT, MĀCĪTIES
ROSINOŠAI

Mācību procesa aktivizēšana. Mācību videi ir jārosina bērnu darbības. To ieteicams panākt, telpā izkārtot mācību tematam atbilstošu informāciju: plakātus, burtus, vārdus, uzrakstus uz galdiem, sienām, mācību centros. Jāparedz vieta bērnu darbiem, kuri ir iesākti, procesā, pabeigti.

ATTĪSTĪBAI
LABVĒLĪGAI

Daudzveidīga fizisko aktivitāšu zona. Veselības un fiziskās aktivitātes jomas satura īstenošanai iekārtojama daudzveidīga fizisko aktivitāšu zona, kur bērni, aktīvi kustoties, sekmē koordinācijas un fizisko spēju attīstību.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PAMATIZGLĪTĪBAS APGUVĒ NO 6 GADU VECUMA

25

valstīs
pamatzglītības
uzsākšana ir
noteikta bērniem no
sešu gadu vecuma.

3-5

6

7

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības un zinātnes
ministrija

KAS BŪS CITĀDĀK: ar ko atšķirsies skola no bērnudārza?

**30% bērnu obligātās pirmsskolas programmas apmeklē skolās:
324 skolās no 719 šobrīd jau ir pirmsskolas izglītības programmas.**

Iepriekšējo gadu ieguldījumi iespējamajai pārejai

Izglītības un zinātnes
ministrija

2009. - 2011.gads

REZULTĀTS: 1) sešgadīgo izglītojamo mācību programmas projekts ar sasniedzamo rezultātu piemēriem atbilstošajā izglītojamo vecumposmā, 2) pirmsskolas izglītības vadlīniju projekts

- VISC darba grupas ietvarā (sastāvā augstskolas docētāji (L.Āboltiņa (LU lektore), A.Petere (RPIVA profesore), R.Purmale (RPIVA lektore), pirmsskolas un sākumskolas speciālisti) izstrādāts un īstenots pilotprojekts „Mācību priekšmetu standartu projektu un programmu paraugu pilnveide”.

2012.gads

REZULTĀTS: MK noteikumi Nr.533 «Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām

- Pilotprojekta rezultātu iestāde normatīvajā regulējumā.

2013.gads

REZULTĀTS: darba grupas ziņojums 2013.gada 4.jūnijā iesniegts Valsts prezidenta kancelejai

- IZM, pamatojoties uz Valsts prezidenta 2012.gada 24.oktobra rīkojumu „Par priekšlikumiem agrākai vidējās izglītības ieguvei”, organizēta darba grupa un apkopoti, un izvērtēti iespējamie risinājumi, lai pēc to apspriešanas varētu gatavot priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos par agrākas vidējās izglītības ieguves iespēju nodrošināšanu, tādējādi sekmējot jauniešu agrāku ienākšanu darba tirgū un veicinot jauniešu konkurētspēju.

2016.gada novembris

Ar ESF finansiālu atbalstu uzsākta vispārējās izglītības satura izstrāde, aprobācija, un pakāpeniska tā ieviešanas uzsākšana plānota ar 2018.gada 1.septembri.